گوڵان
پەیامی ئەمڕۆ و سبەی
بەرواری دابەزاندن31/01/2011

ئیدریس بارزانی
بەرگی خاکی و زمانی سادە و کەسایەتیەکی جیاواز

مەبەست لەیادکردنەوەی ئیدریس بارزانی بە تەنیاگێڕانەوەی ئەو داستان و سەروەرییانە نییە کە ئیدریس بارزانی ڕۆڵی سەرەکی تێداگێڕاوە، بەڵکو دووبارە وەگۆهێنانەوەی ئەو کارەکتەرە سیاسیەیە لەناو بزاڤی رزگاریخوازی کوردستاندا کە چۆن بە زمانی سادە و بەرگی خاکییەوە، کاریزماوکەسایەتیەکی جیاوازی لەناو هاوکێشەی سیاسیی کوردستان و عێراق و ناوچەکە دروستکردبوو، کاتێك لەم روانگەیەوە جارێکی دیکە دیمەنی ئیدریس بارزانی بۆ خوێنەرانی خۆمان وێنا دەکەینەوە، پێشوەختە ددان بەو راستییە دەنێین کە رستەکانی ئەم نووسینە ناتوانێت تەواوی وێنای ئیدریس لە وشەکاندا دروست بکاتەوە، لەبەر ئەوەی وشە ناتوانێت ئەوەی وێنە راستەقینەکەی ئیدریس پیشانمانی دەدات، دووبارە پیشانی بداتەوە، لێرەوە ئێمە دەمانەوێت لە دیمەنی بەرگی خاکی و زمانی سادەی ئیدریس بارزانییەوە ئەو کەسایەتیە وێنا بکەینەوە کە خەبات و تێکۆشانی وەك ئەرکێکی دانەپچڕاوو دانەبڕاوی سەرشانی خۆی سەیر دەکرد،هەڵبەت ئەو پێویستی بەوە نەبوو خەبات بکات تا بە هۆیەوە بوونی خۆی بسەلمێنێت، لەبەر ئەوەی خۆی لەدایکبووی ناو رۆژانی بەرخودان و شۆڕشەکان بووە ، لەم بارەیەوە پێویستی بەخۆسەلماندنەوە نەبوو، بۆیە لەم بوونەدا دەیویست ئەوەی بە ئەرکی سەرشانی خۆیی دەزانی جارێکی دیکە بە زمانی سادە و ئاسایی ناو خەڵکەوە بۆ جۆشدانەوەی خەبات و یەکخستنەوەی تواناکان هەروەها بۆ یەکڕیزی و یەکگرتوویی جەمسەرە فرەلایەن و فرە بیربۆچوونەکانی شەبەنگە جیاوازەکانی بزووتنەوەی رزگاریخوازی کوردستان مانا و بەهاکان دروست بکاتەوە، دروستکردنەوەی مانا و بەها بۆ یەکڕیزی و یەکبوونی شەبەنگە جیاوازەکان، سەپاندنی بیرێکی تاق و تەنیای تایبەتی لەنێو کەسایەتی ئیدریسدا نەبوو، واتا ئەو نەیدەویست بەجۆرێك ماناو بەهای یەکڕیزی پێناسە بکاتەوە بەو شێوەیەی کە خۆی تێیگەیشتبوو، بەڵکو تێگەیشتنی خۆی بۆ مانای بەهاو یەکڕیزی دەخستەوە ناو چوارچێوەی تێڕوانینە فرەڕەهەندو جیاوازەکانی دیکەو هەموو بۆچوونە جیاوازەکانی تریشی لەپێناوی گەیشتن و رێکەوتن لە ماناو بەهاکانی یەکڕیزیدا کۆدەکردەوە، بەمانایەکی دیکە ئیدریس بارزانی ئامادەبوو تێگەیشتنی خۆی بۆ مانا و بەهای یەکڕیزی لەنێو بزاڤی رزگاریخوازی کوردستاندا بخاتە بەردەمی رەخنە و تێڕوانینی جیاوازی بۆچوونەکانی دیکەوە، ئەو ئامادەبوو لە چوارچێوەی یەکبوون و یەکڕیزی بۆ بزاڤی رزگاریخوازی کوردستان، سەرتاپا مانا و بەهای یەکبوون و یەکڕیزی پێناسە بکاتەوە، بەبێ ئەوەی پێشوەختە بزانێت ئەو پێناسەیەی لەو چوارچێوەیەدا بۆ ئەو بەهایانە دەکرێن بە سوودی پارتەکەی خۆی کە پارتی دیموکراتی کوردستانە دەشکێتەوە یان نە، هەربۆیە ئەو بەوجۆرە سەیری بەرژەوەندییەکانی پارتی دیموکراتی کوردستانی دەکرد، کەچۆن پارتی دەبێتە هۆکارێك بۆ سەرخستنی بەرژەوەندییە باڵاکانی کوردایەتی و بەرژەوەندی قۆناخی رزگاری نیشتمانی، گەرچی تۆماری ئەو هۆکارەش قوربانیدانێك بێت بۆ بەرژەوەندییە

تایبەتیەکانی پارتی وەك حزب و خۆی وەك سەرکردەیەکی دیاری ئەو حزبە.

هەربۆیە دەنگی ئیدریس بارزانی تەنیا دەنگێك نەبوو ئاڕاستەی پارتی و جەماوەری پارتی کرابێت، بەڵکو دەنگی ئەو ئاڕاستەی هەموو بیربۆچوونە جیاوازەکانی ناو کۆمەڵگەی کوردی و سەرجەم هێز و لایەنە سیاسیەکانی کوردستان و عێراق دەکرا، ئەو هەموو هەوڵی بۆ ئەوەبوو پێش ئەوەی دەرفەتەگرنگەکان لە دەستمان دەربچێت ،باشترە سوودی لێوەربگرین، ئەوەی دەویست هێزەکانی نێو بزاڤی رزگاریخوازی کوردستان بەجۆرێك رێکبخرێنەوە کە بتوانێت گەرەنتی بوونمان وەك نەتەوە لەخۆ بگرێت و بتوانین هەموو پێکەوە شانی بدەینە بەر، ئەو دەیویست ئەو وێستگەیەی ئێستا بزاڤی رزگاریخوازی کوردستانی پێدا تێدەپەرێت، وێستگەیەك بێت مێژوویەکی پرشنگدار بۆ نەوەکانی ئایندە تۆمار بکات، نەك سەروەرییەکانی ئەو مێژووە بەناوی خۆیەوە تۆمار بکرێت،ئەمەیە پێمان دەڵێت ئیدریس بارزانی بیرکردنەوەی خۆی تێکەڵاوی پرانسیپ و کۆڵەگە سەرەکییەکانی سەرخستنی بزاڤی رزگاریخوازی کوردستان کردبوو، هەر بۆیە بەجۆرێك پرانسیپ و کۆڵەگە سەرەکیەکانی کوردایەتی بووبوونە بەشێك لە بیرکردنەوەی ئەو، کاتێك ئیدریس بارزانی بە زمانە سادەکەی قسەی بۆ بەرامبەرەکەی دەکرد، بەرامبەر هەستی دەکرد ئەوە هەر خۆیەتی دەدوێت و لەگەڵ ناخی خۆی تەئەمولی کردووە،بەرانبەرەکەی هەستی دەکرد ئیدریس شتێکی زیاتری پێ ناڵێت لەوەی لە ناخی خۆیدا هەستی پێدەکات، بەڵام چۆن هەستێك ؛ ئەو هەستەی لەگەڵ گوێبیستی هەر وشەیەکی ئیدریسدا ساتێك تێڕامان وەك ساتەکانی پێش تەئەمول و بیرکردنەوە بەرەو ئاڕاستەیەك رامادەکێشێت بۆ ئەوەی لە گرنگی و بایەخی ئەو وشە سادانە بیر بکەینەوە کە ئیدریس بەزمانە سادەکەی خۆی دەریدەبرین، ئەمەیە کاتێك هەوڵدەدەین وێنای ئیدریس بارزانی وەك پۆرترێتی کەسایەتیەکی جیاواز لەناو ئەم دێرانە وێنا بکەینەوە، دەبینین خودی دێرەکان لە سەدان دیمەنی شاراوەی دیکەی ئەم کەسایەتیە ئاگادارمان دەکاتەوە کە وشە توانای بەسەریدا نەشکاوە تا وێنای بکاتەوە.

مانا و بەها

وەك میتۆدێك بۆ هەڵسەنگاندن

ئەوەی پێویستە لە ئیدریس بارزانییەوە فێری بین ئەوەیە، چۆن مانا و بەها بۆ واقیعی ئێستامان دیاری دەکەین ، دیاریکردنی مانا و بەها بۆ باری سیاسیی ئێستای کوردستان دەستنیشان کردنی ئەو فاکتەر و کۆڵەگە سەرەکیانەن کە بۆ هەموومان گرنگە پێوەی پابەندبین و تێڕوانینیشمان لەسەری جیاواز بێت، ئەمەش مانای ئەوەیە چۆن دەتوانین خۆمان و جیاوازییەکانمان پێکەوە کۆبکەینەوە، بۆ پێکەوە کۆکردنەوەی جیاوازییەکانمان، مێژووی ئیدریس پێمان دەڵێت، گرفتی سەرەکی ئێمە ئەوەیە چۆن بەهای بەهاکان دیاری دەکەین، ئەمەش واتە چۆن ئەقڵانییەت دەگۆڕین بۆ ماقووڵیەت و چۆن مەقبوول دەگۆڕین بۆ مەعقوڵ، لەم روانگەیەوە کە سەیری واقیعی سیاسیی ئەمڕۆی پارتی دەکەین و هەڵوێست و رەفتارەکانی هەڵدەسەنگێنین، هەست و دەنگی ئیدریس پێمان دەڵێت نابێت بەو شێوەیە پارتی هەڵبسەنگێنن کە تەنیا خۆمان پێی رازی بین بەڵکو گرنگ ئەوەیە خەڵك لە پارتی رازی بێت، رازی بوونی خەڵك بە میتۆدی ئیدریسی هەمیشە زیندوو بەو مانایە نییە خەڵك وەك ئەندامێك لە ناو پارتیدا ئەندامی پارتی بن، بەڵکو مەبەستی ئەوەیە رەفتار و بڕیارەکانی پارتی بەو ئاستە ماقووڵ بن کە خەڵك بەبێ ئەوەی ئەندامی پارتی بێت پشتگیری لە پارتی بکات، کەواتە هەوڵدان بۆ ئەوەی

بڕیار و ڕەفتارەکانی کادرانی حزب لە ئاستی ڕازیبوونی پارتییەوە بەرز بکەینەوە بۆ ئاستی ئەوەی هەموو خەڵك بە ماقووڵی بزانێت، بەرەو ئەوەمان دەبات کە بیر لە پیادەکردنی بەها بەرزەکانی ئەخلاق لە کاتی سیاسەت کردندا بکەینەوەو لەسەر بنەمایەکی ئەقڵانیی و ئەخلاقیی سیاسەت بکەین، لەم چوارچێوەیەدا، ئیدریس بارزانی دووبارە لەسەر چەمکە بەرزەکەی بارزانی مەشق و ڕاهێنانمان پێدەکاتەوە کە دەڵێت ((چەند مەزنە مرۆڤ خزمەتکاری میللەتی خۆی بێت((، خزمەتکاری میللەت لەوانەیە وەك بەکارهێنانی وشەو لە داڕشتنی گوتارە سیاسیەکاندا کارێکی ئاسان بێت و هۆکارێك بێ بۆ ڕازاندنەوەی گوتارەکانمان، بەڵام ئیدریس بارزانی پێمان دەڵێت، بارزانی باوك ئەمەی لەهەموو ئەرکەکانی دیکەی بەقورستر زانیوە، بۆیە بەراوردەکەی دەگاتە ئەو ڕادەیەی بارزانی نەمر بەکارهێنانی خزمەتکاریی وەك مەزنایەتیەك بۆ مرۆڤ لە قەڵەمداوە، بەڵام گرنگە لێرەدا بگەڕێینەوە سەر وشەی (مەزن (کە بارزانی نەمر لەو چەند وشەیە بەکاری هێناوە و بپرسین ئایا مانا و بەهای) مەزنایەتی) لای بارزانی نەمر چی بووە و چۆن (مەزن)ی پێناسەکراوە؟ بێگومان هەرکەسێك مەبەستی بێت دەتوانێت بە ئاوڕدانەوەیەکی خێرا لە وشەی(مەزن و مەزنایەتی) لای بارزانی نەمر تێبگات، لای بارزانی مەزنایەتی هەرە گەورە بۆ خوا بووە و وەرگرانی پلە جیاوازەکانی مەزنایەتیش، پێوەرەکەی ئەوەبووە تاچەند خواو میللەت لە ڕەفتارەکانمان ڕازی دەبن، تاچەند مرۆڤ دەتوانێت زمانی سادە و بەرگی خاکی و ڕەشۆکی بێت، بۆ ئەوەی بە پلەیەك لە پلەکانی مەزنایەتی لە ڕوانگەی خەڵکەوە سەیر بکرێت.

کەواتە ئەم دێرانە کە تایبەتمەندیەکانی ئیدریس بارزانی لە زمانی سادە و خاکیەتی ئەودا کۆدەکاتەوە و دەیکاتە هێمایەك بۆ دروستبوونی جیاوازییەك کە کەسایەتی ئیدریس بارزانی پێ بناسرێتەوە، لەو ڕوانگەیەوە بووە کە هەموو کات ئەو هەوڵیداوە کەسێتی جیاوازی خۆی لەناو خەڵکدا بێت و خەڵك ئەو جیاوازییەی پێ ببەخشێت، نەك جیاوازییەکەی ئەوەندە بێت لە دەرەوەی خەڵك بێت و ماوەی دووری نێوان خۆی و خەڵك ئاماژەی جیاوازی نێوان ئەو و خەڵك بێت، بێگومان تێکەڵاوبوون لەگەڵ خەڵکیش لێرەدا بەو مانایە بەکاری ناهێنین کە سەرکردەیەکی وەك ئیدریس بارزانی بەردەوام لەناو خەڵك دانیشتبێت و هیچ کاری سیاسی و سەرکردایەتی ئەنجامنەدابێت، بەڵکو بەو مانایە بەکاری دەهێنین کە ئیدریس بارزانی لەگەڵ خواست و خەم و ئاوات و خەونەکانی گەلەکەی ژیاوە و ئەو هەستی کردووە گەلەکەی چۆن لێی ڕازی دەبێت نەك تەنیا حزبەکەی، بۆیە هەمووکات لەو کاتانەی لە پێگەی بەرپرسیاریەتیدا بووە هەوڵیداوە، هەنگاوو بڕیارەکانی بۆ ئەوەبن تێکەڵاوی خواست و خەم و ئاوات و خەونەکانی گەلەکەی بێنەدی، نەك بەو جۆرە بێت کە بەتەنیا ئەندامان یان پێشمەرگەکانی پارتی لێی ڕازی بن، ئەمە پێمان دەڵێت حزبایەتی لای ئیدریس بارزانی هۆکارێك بووە بۆ خزمەتی گەلەکەی نەك ئامانجێك بووبێت بۆ بوون و ناساندنی خۆی وەك سەرکردەیەك، لای ئیدریس بارزانی بڕیاری ئەقڵانی و لۆژیکانە ئەو بڕیارە بووە کە لەدەرەوەی پارتی خەڵکی کوردستان پێی ڕازی بن و پشتگیری بکەن، نەك تەنیا بەو جۆرە بێت کە لەناو پارتیدا چەپڵەی بۆ لێ بدرێت، ئەم تایبەتمەندیەی ئیدریسی هەمیشە زیندوو کە زۆر هەوڵیداوە لەپێناوی بەرژەوەندی گشتی و قۆناخی ناسکی ڕزگاری نیشتمانی کوردستان، لەناو پارتی ڕووبەڕووی ناڕەزایی و ڕەخنەی زۆر بێتەوە، بەڵام لەبەرئەوەی ئیدریس قوتابی قوتابخانەکەی ڕێبازی بارزانی و لە نزیکەوە هاوکار و یاریدەدەری بارزانی نەمر بوو، بەو جۆرە لەناو سیاسەت پەروەردەکرابوو، کە سیاسەت بە بێ ڕەچاو کردنی بنەما ئەخلاقیەکان بوونی نییە، بەبێ وەرگرتنی بڕیاری قورس، هیچ دادپەروەرییەك بوونی نابێت، بەبێ لێبووردەیی، پێکەوە ژیان هیچ مانایەکی نییە، بەبێ جیاوازییەکان هیچ فرەییەك بوونی نییە، ئەمانە هەمووی پێکەوە وایکردبوو، کاتێك ئیدریس بارزانی هاوکێشەی سیاسیی کوردستانی دەخوێندەوە، هەموو ئەو توخمە گرنگانەی ناو هاوکێشەکە وەك) ئەخلاق،

لێبوردەیی، جیاوازی) لەبەر چاو بگرێت، بەڵام ئەوەشی لەبەرچاوبوو کە کۆکردنەوەی ئەمانە هەمووی پێکەوە بەبێ بریاری قورس و قوربانیدان ئەنجام نادرێت، هەربۆیە کاتێك دەگەڕێینەوە بەمێژووی ئەم کەسە خاکیەدا، دەبینن بریارەکانی بریاری قورس و بوێرانە و بێوێنەن، هەست دەکەین هەرگیز ئیدریس بارزانی بیری لەوە نەکردۆتەوە ئاکامی بریارەکانی بۆ پارتی زیانی دەبێت یان سوود، بەڵکو بیری لەوە کردۆتەوە چۆن ئەو بریارەی ئەو دەیدات لەگەڵ بەرژەوەندییەکانی گەلی کوردستان یەکبگرێتەوە.

بەرەی کوردستانی وانەیەك

بۆ دووبارە تێگەیشتنەوە لە یەکریزی

بیرکردنەوە لە دامەزراندنی بەرەی کوردستانی قەدەرێك نەبوو کە کارەسات لایەنەکانی ناچار کردبێت خۆیان لەبەرەیەکدا ببیننەوە، بەڵکو بیرکردنەوەیەك بوو کە هەموو لایەنەکانی نێو گۆڕەپانی کوردستانی خستە بەردەم بەرپرسیاریەتێکی مێژوویی بەوەی ئایا ئامادەن لە پێناوی گەرەنتی مانەوەمان وەك نەتەوەیەك هەموو لایەك قوربانی بەشێك لەو مافانە بدات کە لەسەر ئاستی بیرکردنەوەی حزبی بەمافی خۆی دەزانێت،لێرەدا زۆر گرنگە بەشێوەیەك لە شێوەکان واقیعی ئەو کاتە وێنا بکەینەوە، کە چۆن بیرکردنەوە و تێروانینی حزبیانە بەسەر بیرکردنەوە و تێروانینی واقیعیانە بۆ هاوکێشەی سیاسیی ئەوکاتی کوردستان زاڵ بووە، ئەمەش راشکاوانە بەو مانایەی لەوانەیە ئەندامانی حزبەکان بەگشتی و پارتی و یەکێتی بەتایبەتی لە روانگەی حزبیەوە هەرگیز بە بەرژەوەندیان نەزانیبێت پێکەوە لەناو بەرەیەکدا بە خۆیان و جیاوازییەکانەوە کۆببنەوە و فێربن رێز لە جیاوازییەکانی یەکتری بگرن و لولەی تفەنگەکانیان ئاراستەی یەك دوژمن بکەن، بەڵام ئیدریس بارزانی لەو کاتەدا وەك زەرورەتێکی مێژوویی بە زوورەتی دەزانێت واز لەو مافانە بێنێت کە لەروانگەی حزبی پارتییەوە وەك مافی پارتی لەقەڵەمدەدران و بیانگۆڕێت بۆ ئەوەی ئەو قوربانیدانانە لە روانگەی بەرژەوەندی نیشتمانی و ناسکی قۆناخی رزگاری نیشتمانی کوردستانەوە سەیر بکرێن کە لەو کاتەدا بزووتنەوەکە پیایدا تێدەپەری، لەمەش زیاتر هەوڵەکانی ئیدریس بارزانی لەگەڵ بەریز سەرۆك مسعود بارزانی ئەوەبوو، پێش هەموو شت کادرو ئەندامانی پارتی فێربکەن چۆن لە پێناوی بەرژەوەندی گشتی نیشتمانی نەرمی بنوێنن و لاپەرەکانی رابردوو هەڵنەدرێتەوە و لەسەر لاپەرەیەکی تازە مێژووی یەکبوون و یەکریزی کوردستان بنووسرێتەوە، ئامادەباشیی پارتی بە سەرکردایەتی سەرۆك بارزانی و ئیدریس بارزانی، زەمینەی ئاشتبوونەوەی گشتی و دواتر زەمینەی بەرەی کوردستانی دروستکرد، لەگەڵ ئەوەی مەرگی ناوەختە بواری ئەوەی بە شەهید ئیدریس بارزانی نەدا کە ئەم بەرەیە بکاتە هەوێنی یەکبوون و یەکریزی هێزەکان و کۆکردنەوەی جیاوازییەکان لەناو یەك بازنەدا بۆ تا هەتایە، بەڵام هەموو کات کە یادی ئیدریس بارزانی دەکەینەوە و پاشگری هەمیشە زیندووی بۆ دادەنێین گرنگە لە دانانی ئەم پاشگرە بۆ ئەو شەهیدە تێبگەین و ئەو راستیەمان لابێت کە هەر کاتێك ریزەکانی هێزە کوردستانییەکان یەکگرتوو بێت و بەهەموو جیاوازییەکانییەوە بۆ یەك ئامانج خەبات بکەن، ئەوا ئەو کاتە رۆحی ئیدریسی هەمیشە زیندووە و لەگەڵماندا دەژی و ئەو وانەیەمان فێردەکاتەوە، ئەگەر یەکگرتوو نەبین هیچ ئایندەیەکمان نابێت.